

Contes contra-tabú

Carles Cano

(València, 1957). Llicenciat en filologia catalana és professor, escriptor i contacontes. Autor d'un gran nombre de llibres per a infants i joves, entre els quals destaquen *La gallina que pogué ser princesa*, *T'he agafat caputxeta*, *Contes per a tot l'any* (1997), *A l'altre costat del barret* (2002) i *La màquina de contes* (2002).

Ha treballat com a guionista per a ràdio i televisió. Ha participat en tallers d'animació a la lectura i ha actuat de contacontes a l'estat espanyol i a fora. Ha rebut diversos premis literaris com el Premi Samaruc, el Lazarillo i ha figurat en la Llista d'Honor el Premi CCEI.

Blue tabú

Carles Cano

Només arribar a la classe, el professor s'havia posat les ulleres de sol. Malament. Allò no presagiava res bo. Aquell dia tocava parlar dels tabús.

Ell mai li havia donat importància, als tabús. De fet se'ls prenia a riota, no eren més que comportaments de gent retardada i primitiva, deia. Sempre contava que per a ell la paraula tabú durant molts anys només significà el nom del perfum embafós i antic que utilitzava la seua mare. I ara que explicava aquell concepte, aquella paraula manllevada dels habitants de l'illa de Tonga, als seus alumnes de semiòtica, ho feia, aparentment, amb la distància i l'escepticisme més pregons.

- La nostra cultura, la nostra existència segons alguns –deia amb ironia– es deu al trencament d'un tabú, si Eva no haguera mossegat la poma a hores d'ara continuaríem al paradís, i no tindríem ni fred ni calor i el canvi climàtic ens la duria fluixa i, per descomptat, ni vosaltres ni jo estaríem en una classe de semiòtica de tercer. Però Eva la mossegà i s'obrí la veda dels tabús. N'hi ha pertot arreu i per a tots els gustos, alguns abasten cultures o religions senceres com la prohibició de menjar o tocar carn de porc per als jueus i els musulmans. Altres se circumscriuen a col·lectius més reduïts, com el tabú del color groc en el teatre, o el tabú d'anomenar la innominable en el món dels toreros. Tots vivim rodejats de tabús, i a voltes ni hi pensem. O si hi pensem és per a botar-los, a la torera, ja que parlàvem de bous. M'imagina que tots heu sentit alguna vegada aquella dita-tabú que fa: “on tingues l'olla...” I supose que tots sabeu que en aquesta facultat no se'n fa gaire cas que diguem, oi? –Ací hi hagueren rialletes i mirades dissimulades cap a una alumna de la qual tothom sabia que estava enrotllada amb el de dialectologia–.

Bé, tots vivim influïts en major o menor mesura pels tabús i per això no us enrotlleu amb les vostres germanes o germans encara que estiguen més bons que el pa sucat amb oli; i venim a classe més o menys vestits. Hi ha uns tabús, però, molt particulars, mai millor dit, els tabús propis, aquells que només pertanyen a un mateix. Sobre ells vull que reflexioneu durant la propera mitja hora. Ja sé que alguns hi teniu al·lèrgia, però es reflexiona molt millor amb llapis i paper. Capbusseu-vos en el vostre interior i tracteu d'explicar-vos eixe tabú que només pertany al vostre món. Després, si us hi atreviu, me'l lliureu i en parlarem. De manera anònima, és clar. No esteu, en absolut, obligats a fer-ho.

- I quin és el seu tabú? –preguntà un alumne nou-. El professor, Juli Martí, el mirà de dret en dret. Es féu un silenci espés, tens.

- El meu tabú és el blau. Justament eixe blau que portes i que m'ha fet posar les ulleres. Si tornes a venir així no entraràs a classe mai més –digué sec, tallant-.

- Que collons li passa, amb el blau? –preguntà en veu baixa, per sota del nas, al Manel Grau, el seu veí de taula-.

- Xsst, després t'ho explique.

Una hora més tard, a la cafeteria de la facultat de filologia, el nou li espetava a en Manel:

- Em vols explicar d'una vegada què li passa a eixe, amb el blau?

- Vine, ho entendràs millor si lliges una cosa –li contestà-. Manel s'emportà aquell badoc imprudent a la biblioteca de la facultat, i demanaren un número endarrerit de la revista universitària. Mira, farà un parell d'anys en Juli Martí vingué a classe amb una làmina i féu una pregunta als alumnes. Després, agafà un cabreig tan gran que, imagine que per traure's els dimonis del damunt, escrigué un conte i se li acudí publicar-lo en la revista de la facultat, aquesta que veus ací. Però serà millor que el lliges.

Rapsòdia en blau

Aquell dia estava trist, Blue, com curiosament es deia també en anglés la sensació de tristor coincidint amb el color. Era professor de semiòtica en la universitat i just aquell matí els havia explicat als alumnes que el món és un objecte simbòlic, que una imatge no és només una imatge sinó que pot ser també un símbol i havia tret aquell rectangle blau dintre una cartolina blanca i els l'havia ensenyat, i els havia preguntat què era allò. Ningú no havia contestat. Ningú volia passar per imbècil. Al remat li ho havia demanat directament a un, que, dubtós, mig preguntant, havia declarat:

- Un rectangle blau?

- Bé, ja tenim alguna cosa. Un rectangle blau! –havia esclatat–. Molt bé, i a què s'assembla? –Silenci sepulcral–. Vinga, a què s'assembla? –Silenci d'ultratomba–. Ací es va cabrejar. Jo us diré a què s'assembla, més aviat us ho diran els companys del meu fill, que tenen deu anys, a qui els he fet la mateixa pregunta aquest matí: s'assembla al cel, vist a través d'una finestra, i a una piscina, i a un quadern, i a una porta, i fins i tot a una peixera, i això era el que volia explicar-vos hui, els mecanismes de simbolització, de substitució, el mecanisme de les metàfores. Però a vosaltres les metàfores us importen una merda! –Estava cabrejat. No els entenia. No l'entenien. No s'entenien–. Feu els exercicis de la pàgina 123 i reflexioneu sobre els rectangles blaus!

Es feia de nit, mirava el cel blau fosc a través de la finestra. Tenia un got de ginebra a les mans, d'aquella ginebra blava, el color de la ginebra i del cel coincidien amb aquell del rectangle. Aleshores, sense saber per què es va abocar a la finestra i mirà cap avall. Des del tretzé, la piscina de baix es veia com un perfecte rectangle blau, també fosc. Sobre la superfície surava un cos. Entrà cap a dins, volia desentendre-se'n i engegà el televisor, però estava en el canal del vídeo i una altra volta aparegué aquell rectangle blau. Engegà l'ordinador que també tenia la pantalla blava. Aquell color l'espentejava cap avall. Baixà a l'ascensor, que, ara ho notava, tenia les portes blaves. En arribar a la piscina de l'edifici va veure les ràfegues intermitents, blaves, de la policia a través de les reixes. A la vora de la piscina, xop, amb una camisa blava, jeia un alumne de la facultat que casualment era veí seu. Portava una nota en la butxaca de la camisa, però l'havia escrit amb ploma i l'aigua havia corregut la tinta i ara no era més que un rectangle amb taques blaves. Se sentí afonat, culpable, l'ombra d'aquell edifici, fosc, de trenta plantes, planejava amenaçant, ominosa, damunt seu. Mirà cap a dalt i es fixà en la seua finestra, la llum estava encesa. Potser havia tornat la seua dona. Pujà. Estava enormement trist, infinitament blau. Donà de menjar als peixos, que innocents, ignorants, nedaven mecànicament d'un costat a l'altre del seu rectangle blau. Obrí la llibreta de tapes blaves i escriví aquesta història.

En acabar de llegir, el nou li va reballar la revista i li digué:

- Bo, no és més que un conte, no? Una mica massa blau per al meu gust –digué, intentant fer-se l'enginyós–.

- Sí, no era més que un conte, però un fill de puta d'alumne seu, un tipus que estava més ratllat que un camp de carxofes, el va llegir i se li va acudir que ja que ell no tenia res a fer en aquest món, podia arruïnar-li la vida. Va copiar el suïcidi del conte, només que en el

paper de la butxaca es podia llegir perfectament: Juli Martí, GRAN CABRÓ. La premsa se li tirà al damunt, cridaren psicòlegs, psiquiatres i articulistes del més divers pelatge i el posaren a caure d'un burro. Al remat aconseguiren que ell se sentís culpable i estigué tot un any de baixa per depressió. Encara continua en tractament.

- I tu, com saps tot això?

- Perquè sóc veí seu, jo era el protagonista fictici del primer conte. Bé, ja tens un tabú nou. Me'n vaig, jo tampoc suporta el blau.